

896

GERHART HAUPTMANN

exp. 1911
reg. 1911

L'ASSUMPCIÓ DE HANNELE MATTERN

Drama d'ensomni

TRADUCCIÓ CATALANA,
PER CARLES CAPDEVILA.

Digitized by the Internet Archive
in 2013

L'Assumpció de Hannele Mattern

Gerhart Hauptmann

L'Assumpció de Hannele Mattern

Drama d'ensomni en dugues parts

TRADUCCIÓ DE CARLES
CAPDEVILA.

BARTOMEU BAXARIAS - EDITOR
Passatge de Mercader, 10, interior.
BARCELONA.—1908.

PERSONATGES

Hannele Mattern.
Gottwald, mestre d'estudi.
Sor Marta, germana de la Caritat
Tulpe, assilada.
Hedwig, dita Hete, assilada.
Pleschke, assilat.
Hanke, assilat.
Siedel, llenyataire.
Barger, l'arcalde.
Schmidt, porter.
Doctor Wachler.

Figures que s'apareixen a l'Hannele en son desvari:

Mattern, el seu pare.
L'espectre de la difunta mare de l'Hannele.
L'espectre d'una germana de la Caritat.
Un sastre vell.
Gottwald.
Un extranger.
Els assilats.
Dones que van al enterro de l'Hannele.
Siedel.
Tres angels lluminosos.
L'àngel de la mort.
Èls nois de l'escola.
Quatre nois vestits de blanch.
Angels.

PRIMERA PART

S'alsa'l teló y l'escena apareix tapada ab glasses negres. Després d'un moment de silenci, se sent l'udolar de la tempestat, y les glasses s'obren sense fer soroll.

L'escenã representa un alberch de nit de captaires en un poble de montanya. Les parets nues; al fons una porta al mitg y a l'esquerra una reixa; des-sota de la reixa, una taula coixa y un banch. A la dreta un llit de posts y banchs ab una màrfega; al fons una estufa, un banch y un altre llit igual que'l de la dreta ab màrfega també y ab un munt de par-rachs a sobre. L'acció passa en una tempestuosa nit de Desembre.

TULPE

(que's una vella esparracada, seu aprop de la taula, sobre de la que hi ha encesa una espel-ma; llegeix un llibre d'oracions y va cantant entre dents:)

Dònens ta gracia, Senyor!
Jesús, diví, salvador
protegiunos...

(Entra Hete (Hedwig). Es una dòna d'uns trenta anys, revellida abans d'hora per una vida de rici. Porta el cap tot embolicat ab un mocador groixut, però lo restant del seu vestit es lleuger y miserable. Dú un farcell a sota'l bras y's bufa les mans per escalfàrseles, però sense deixar el farcell que porta)

HETE

Ah Senyor, Deu meu, quín temps! (*deixa caure'l farcell sobre la taula, tot bufantse'ls dits y fregantse'ls peus l'un ab altre*) Feya dies que no havíem tingut un temporal aixís!

TULPE

Què es això que portes?

HETE

(*ab els llavis oberts, ensenyant les dents y tot escapàntseli crits ofegats de dolor, s'asseu en el banch de prop l'estufa y prova de descalsarse.*)

Ah, miseria! miserial... Pobres peus meus! Sembla que hi tingui agulles...

TULPE

(*ha deslligat el farcell. Ne treu un pà, una escarola, una paperina de cafè y alguns parells de mitges*) Be hi haurà alguna cosa pera mí, eh?

HETE

(*que descalsantse no s'ha adonat de lo que ha fet Tulpe, al sentir-la, s'aixeca y's tira sobre'ls objectes que hi ha sobre la taula y se'ls emporta.*)

Tulpe!... (*coixejant una mica perquè va ab un peu nú y l'altre calsat, se'n va cap al llit del fons.*) Sí!... Hauria fet una hora de camí gelantme fins el moll de l'os pera que vos us quedessiu ab lo que jo m'hi afanyat, oy?

TULPE

Calla, llardosa! (*tanca 'l llibre y l'aixuga cuidadosament ab les faldilles.*) La falta que'm fan els quatre parrachs qu'hagis pogut arregar captant!...

HETE

(*amagant en la màrrega els objectes que ha dut*)

Quí n'ha hagut de passar més en aquest mon, jo o vos? May haveu servit per res, y tan vella que sou! Be prou ho sab tothom.

TULPE

Oh, y qu'es ben cert! Però tu has servit pera masses coses. El senyor rector ja ha dit lo que'n pensava de tu. Quan jo era jove com tu, sabia enténdrem més be que tu.

HETE

Potser debia ser per això que vareu estar a la pressó.

TULPE

Ah! no tinguis quimera, que ja hi faràs cap tu també. Y espèrat, que no cal més que vegi un gendarme y li digui quí ets tu, y ja ho veuràs. No fassis el cap viu que ja m'ho sabràs dir.

HETE

Prou, però 'l gendarme voldrà que tu'm fassis companyia. Jo també li explicaré unes quantes.

TULPE

Oh! ja li pots explicar lo que't dongui la gana...

HETE

Qui va robar un abrich l'altre dia, eh, al fill de l'hostaler Richter, eh? (*Tulpe fa com si escupís a Hete.*) Porca! donchs ara no hauràs res!

TULPE

Tant se me'n dona. Ja t'he dit que no vuy res de tu.

HETE

Si, com la guineu, que quan no les pot haver...

(Entren Pleschke y Hanke pel corredor del fons, materialment empesos per la ventada del temporal, que cada vegada es més fort. Pleschke, es un vell, ab golls, tort de cames, y va espellifat. Fa posat d'estúpit y barboteja com una criatura. Esclata a riure al véures masserat per la ventada. Hanke, es un minyó gandul y de mal viure; entra renegant. Tots dos s'aturen a la porta, qu'estava oberta, y s'espolsen la roba y les gorres, que les porten cobertes de neu, a les parets del corredor. Cada hù d'ells porta un farcell.)

PLESCHKE

Ah! mal llamp! quín temps! Y com sacceja la vella barraca dels pobres!.. Qualsevol dia acabarà... acabarà.. per. per... anarsen tot a terra! *(Hete, al adonarse de la presencia dels dos homes, se posa tota neguitosa; després d'un moment de reflexió agafa'ls seus obgetes de sota la màrfega, passa corrents pel davant d'ells dos y se'n puja per l'escala.)*

PLESCHKE (girantshi:)

Eh! tu que fuges! Ahont vas?... Ningú't vol per res... ningú't vol per res... Oy?

TULPE

(prop l'estufa, feinejant ab una olla de patates)
Somía; sempre's pensa que l'han de robar.

PLESCHKE (*ja a dins*)

Ah! Vålgam Deu, vosaltres sempre... No... sempre... Bona nit... bona nit... Ah! mal llamp! Quín temps!... Quín... quín temps!... Ah!... però... figureuvos. figureuvos... m'ha ajassat... m'ha ajassat... tant llarch... tant llarch com soch... (*tot ranquejant s'ha acostat fins a la taula. Deixa'l farcell a sobre y gira envers Tulpe son cap tremolós ab sos ulls lleganyosos y ribetejats de vermell. Respira jadigosament y tus tot fent moviments per revenirse. Hanke ha deixat el seu farcell prop la porta, tremolant de fret, se'n va a posar llenya a l'estufa.*)

TULPE

D'ahont vens?

PLESCHKE

Jo...? jo?... d'ahont vinch?... Ah! vinch de lluny... lluny... He anat a fer... a fer... el dalt... el dalt del poble...

TULPE

No portes res?

PLESCHKE

Sí, sí... alguna cosa... sí... El xantre... m'ha donat... m'ha donat un sou... y allà dalt... a l'hostal... m'han donat una olla... una olla de sopes... plena... plena... allà dalt...

TULPE

Vaig a posartela tot seguit. Porta això. (*treu l'olla del farcell, la deixa sobre la taula, y segueix forfollejant el farcell.*)

PLESCHKE

Y després... després un butifarró... sí... si...
A la tenda... a la tenda... me l'han donat...

TULPE

Y quants quartos portes?

PLESCHKE

Hi ha tres sous... Sí; me sembla... que hi
ha... ha tres sous...

TULPE

Dònamels; ja te'ls guardaré jo.

HETE (*entrant*)

Qué'n sou de ruch de donarli tot això. (*va
cap a l'estufa*).

TULPE

Cuidat de tu.

HANKE

No es el seu xicot?

HETE

Xicot? miseria!

HANKE

Be se li han de fer regalos a la xicota. Ja se
sab.

PLESCHKE

Búrlat de qui vulguis... si... si... búrlat...
de qui vulguis... però... però... a un vell com
jo... com jo... se l'ha de deixar estar... deixar
estar tranquil...

HETE

(*estrafent la veu y'l parlar de Pleschke*)

L'avi Pleschke... l'avi Pleschke... ja no
pot... ja no pot aguantar més... aguantar més...

y aviat. . aviat no podrà... no podrà obrir la boca.

PLESCHKE

(*anant cap a ella y amenassantla ab el bastó*)

Eh! ves ab compte... sinó, 't juro... sinó 't juro...

HETE

Què'm fareu?

PLESCHKE

Ves ab compte...

TULPE

Va, estabéllala!

PLESCHKE

Ves ab compte...

HANKE

Vaja, prou bestieses. (*s'interposa entre 'ls dos.*) A veure si estareu quiet! (*Hete, aprofitant el moment que l'Hanke se li gira d'esquena per parlar ab Pleschke, corre a pendre lo que pot del farcell de l'Hanke y fuig corrents ab lo que ha pres. Tulpe, que ho ha vist, riu estrepitosament; Hanke que no s'ha adonat de lo que ha fet la Hete, se gira y diu a la Tulpe:*) No fa riure gens això!

TULPE (*rient*)

Ah! no, no. No'n caldria d'altra que riuguéssim.

PLESCHKE (*a Hanke*)

Ay, vàlgam Deu, mira!...

TULPE (*a Hanke*)

Mira'l teu farcell, ves si t'hi falta res.

HANKE (*se gira y veu que l'han robat*)

Lladre! (*corre darrera de la Hete*) Ah, si't puch arreplegar! (*se'l sent que puja l'escala, perseguint a la Hete, sentintse després crits ofegats.*)

PLESCHKE

Mala pècora!... Mala pècora!.. (*Riu a reventar y Tulpe també. Se sent obrir violentament la porta del corredor, y paren de riure.*)
Eh! què hi ha?... què passa?..

(*La furia del vent fa trontollar les parets de la casa y se sent pedregar sobre'ls vidres de la finestra. Hi ha un moment de silenci y apareix el mestre d'estudi Gottwald. Es un home d'uns trentados anys y porta barba negra. Du a l'Hannelle, noya d'uns catorse anys, als brassos. La cara de la noya descansa sobre'l pit del mestre; els brassos li pengen com morts y sa llarga cabellera cau per sobre les espalles d'en Gottwald. L'Hannelle va mitj vestida ab una camisa y unes lleugeres faldilles y la porta embolicada ab un cobrellit. Gottwald, sense adonarse dels que hi ha en escena, ab molt cuidado va a deixar la noya sobre'l llit de la dreta. En Siedel, el llenyataire, entra darrera d'en Gottwald portant un fanal. A l'altra mà hi porta una serra, una destral, un grapat de parrat regalant d'aigua. Cobreix son cap, ja molt gris, una gorra de cassador, posada molt de costat y un xich endarrera.*)

PLESCHKE

(*inmòvil per la sorpresa, mira esparverat*)
Eh! eh!... y donchs... què ha passat?

GOTTWALD

(*extenent un cobrellit y la seva propia capa sobre l'Hannele*) Feu escalfar rejoles, Siedel, depressa.

SIEDEL (*a Tulpe*)

Vaja, porteume rejoles, però depressa, ehl depressa.

TULPE

Bé però, que ha passat?

SIEDEL

Després ho sabreu. (*surten ràpidament ab Tulpe*).

GOTTWALD

(*per calmar a l'Hannele*)

No tinguis por, filla, no tinguis por. No't passarà res.

HANNELE (*petant de dents*)

Ah! tinch por, tinch por!

GOTTWALD

No has de tenir por de res. Ningú't farà res.

HANNELE

El pare! el pare!

GOTTWALD

Però si no es pas aquí!

HANNELE

Me fa tanta por que vingui!

GOTTWALD

No vindrà, creume; no tinguis por, no vindrà. (*se sent algú que baixa depressa per l'escala*),

HETE

(*entrant y ensenyant una llima grossa*)

Mireu que li han donat a l'Hanke. (*L'Han-*

ke entra perseguint a la Hete y li vol pendre la llima però la Hete fa un bot y l lensà la llima al mitg de l'escena).

HANNELE (*estremintse d'esglay*)

Ja ve, ja ve! (*se redressa sobre'l llit, aven-
sant el cap y ab el rostre pàlid y malaltís contret
per terrible angoixa, fixa la mirada cap allà
ahont ha sentit el soroll. L'Hete s'ha deixat anar
de les mans de l'Hanke y fuig cap el fons.
L'Hanke s'ajup per cullir la llima*).

HANKE

Jo't juro que me les pagaràs!

GOTTWALD (*a l'Hannele*)

No, Hannele, estigues tranquila. (*a l'Han-
ke*) Què voleu?

HANKE (*estranyat*)

Jo? Jo que vuy?

HETE

(*treient el cap y dirigintse a l'Hanke*)
Lladret! lladret!

HANKE (*ab to d'amenassa*)

No tinguis por. que ja farem la pau.

GOTTWALD

Feume'l favor, no feu soroll, que hi ha un
malalt aquí.

HANKE

(*s'ha desàt la llima. Una mica sobtat y fentse
enrera*).

Què ha passat?

SIEDEL

(*entra, portant dugues rajoles*)

Aneu fent mentres tant.

GOTTWALD

Ja son prou calentes?

SIEDEL

Sempre l'escalfaràn una mica. (*posa una rajola sota'ls peus de l'Hannele*).

GOTTWALD (*signantli un altre lloch*)

Poséunhi un'altre allí.

SIEDEL

Encara no s'ha retornat?

GOTTWALD

No, encara està morada de fred.

(*Tulpe ha entrat darrera de Siedel, seguida de la Hete y en Pleschke. A la porta s'hi veuhen altres pobres, ab cara d'estranyesa y que no s'atreveixen a entrar. Enrahonon poch a poch entre ells, fins que fentse mes perceptibles els enrahonaments, se decideixen a entrar*)

TULPE

(*al costat del llit ab les mans a la cintura*)

Aquí hi ha aigua calenta y un xich d'aiguardent, si'n cal.

SIEDEL

(*aquest, Pleschke y l'Hanke se'n treuen una ampolleta de la butxaca*).

Jo encara'n tinch una mica.

TULPE (*desde l'estufa*)

Doneu.

SIEDEL

Hi ha aigua calenta?

TULPE

Oh! si; n'hi ha per bullir un bou.

GOTTWALD

Caldría una mica de sucre si algú'n tingué.

HETE

Qui voleu que'n tingui de sucre?

TULPE

Tu'n tens. No siguis bestia.

HETE

Jo, sucre? No'n tinch ni una engruna. (*riu per dissimular*).

TULPE

Tu n'has dut, donchs; jo, ja te l'he vist en el teu farcell. No diguis mentides.

SIEDEL

Vaja, pòrtel.

HANKE

Au, depressa, au!

SIEDEL

No veus que està malalta la pobreta?

HETE (*entlossudintse*)

Y que voleu que us hi fassi jo!

PLESCHKE

Au, treu el sucre.

HETE

Compreune! (*fuig corrents*).

SIEDEL

Ja fas bé de fugir perque si no't planto els cinch dits a la cara y jo't prometo que no hauries esperat la torna!

PLESCHKE (*que se'n havia anat, torna*)

Mireu que n'es!... mireu que n'es!...

SIEDEL

Ja t'arreglaría jo!... Si jo fos l'arcalde ja't

faría sirgar ab un bon vit de bou! No es una vergonya que una dòna jove y forta s'estigui aquí entre vells y gent inútil?

PLESCHKE

Teniu... teniu... jo... jo n'he trobat... un... un tarrosset... jo n'he trobat...

HANKE (*ensumant l'aiguarent*)

Per aquet preu també n'estaria jo de malalt! (*Entra 'l porter Schmidt, portant un fanal*)

SCHMIDT (*Ab tò enèrgich y amable*)

Deixeu passar al senyor arcalde. (*En Berger, l'arcalde, entra. Te l'aire de militar retirat; porta bigoti; alt. Encara que tingui molt grisos els cabells se veu qu'es relativament jove encara. Porta un abrich llarch, ab certa elegancia. Du bastó y va ab el barret d'ales amplex tirat endarrera*)

ELS POBRES

Bona nit, senyor arcalde, bona nit.

BERGER

Bona nit. (*se treu l'abrich y'l barret y ho deixa junt ab el bastó. Fa senyal de que s'apartin*), Aneu, vosaltres; sortiu. (*l'Schmidt va fent sortir els pobres empenyentlos poch a poch*)
Bona nit, senyor Gottwald. (*li allarga la mà*)
Y donchs que ha sigut això?

GOTTWALD

L'acabem de treure de l'aigua.

SIEDEL (*avenssant*)

Dispenseu senyor arcalde. (*al dir això saluda militarment*) Tenia un xich de feina de fora a l'hora de plegar—havia de posar un tascó a la drestral—y al sortir de la fornal.. sabeu,

allà baix, devant de la fornal, hi ha un estany... Un estany que quasi be es un llach! (*a Gottwald*) Eh, no es veritat que se'n podria dir un llach? Y com potser ja sabeu senyor arcalde, hi ha un recó que may se gela. Per fret que fassi aquell tros no's glassa may. Jo'm recordo que quan era xicot...

BERGER

Sí, sí, be... que ha passat?

SIEDEL

(*torna a saludar militarment*)

Donchs quan he sortit de la fornal—justament feia clar de lluna—m'ha semblat sentir com si algú gemegués cap aquell indret. De primer m'he cregut qu'era algú qu'es volia riure de mi; però heusaquí que he vist una sombra sobre l'aigua en aquell tros que may se glassa. Jo he fet un crit... y heusaquí que l'ombra se'n ha anat a fons! Salto cap a la fornal a cercar un tauló y sense dir res, corro cap a l'estany, y en un dir Jesús, poso'l tauló com una passera y encara l'he poguda agafar per les faldilles.

BERGER

Us dono la enhorabona, Siedel. Sempre sento parlar només que de baralles, de cames trencades, de cares fetes malbé... això al menys es altra cosa. L'haveu portada aquí desseguida?

SIEDEL

El senyor mestre...

GOTTWALD

Passava per allà per casualitat, tot tornant de la conferencia del districte. De moment l'he

portada a casa meva, la meva dona m'ha donat
un llençol per tancar-la.

BERGER

Però com pot haver succeït això?

SIEDEL (*duplant*)

Es... es la fillastre d'en Mattern, el paleta.

BERGER

(*després d'un moment de suspensió*)

De qui?... Aquest murri!

SIEDEL

Fa sis setmanes que sa mare es morta; lo
ltra tothom ho sab de prou... La pobrissona's
defensava, esgarrapant-me, pensant-se qu'era
son pare.

BERGER (*entre dents*)

Miserable!

SIEDEL

D'abans d'ahir qu'es a la taberna, y no
para de beure. El taberner li fia tot lo qu'el
vol.

BERGER

Ja ho arreglarem això. (*S'inclina sobre'l llit
per parlar a Hannele*) Veyam, petita, díguens al-
guna cosa. No més fas que plorar. No'm miris
b aquets ulls tant esparverats, que jo no't faré
cap mal. Còm te dius?... Còm?... No t'he
conntés... (*s'aixeca*) Me sembla qu'es una mica
bossuda.

GOTTWALD

Oh! es la por... Hannele?

HANNELE (*ab un gemech*)

Si.

GOTTWALD

Tens de respondre al senyor arcalde.

HANNELE (*tremolant*)

Tinch fret!

SIEDEL (*acostantshi ab l'aiguarent*)

Té, beu una mica; això't retornarà.

HANNELE (*tremolant*)

Tinch gana!

GOTWALD (*a Berger*)

Y no vol pendre res de lo que se li dona.

HANNELE

Ay, Deu meu! me fa tant mal això!

GOTTWALD

Ahont te fa mal?

HANNELE

Tinch tanta por!

BERGER

Qué t'han fet? Qui? Vaja digues, respón... Si no ho dius no sabrem res... Veyam, digues, es el teu pare qui t'ha fet mal?... qui t'ha pegat?... qui t'ha tencat?... qui t'ha tret de casa?... No?... Qui donchs?... Ah! també, vaja...

SIEDEL

No vol dir res; costarà molt ferla parlar. Està com muda.

BERGER

Voldria saber alguna cosa de cert. Així'l podria fer agafar d'una vegada a n'aquet brètol.

GOTTWALD

Li té una por horrorosa.

SIEDEL

No es pas nou d'avuy lo que li ha fet, pobreta. T'othom del poble ho sab; pregunteu a

qui volgueu. Lo que'm fa estrany es qu'enca-
ra visqui, pobre criatura; us dich que 'no sé
com ho ha pogut aguantar.

BERGER

Però qué li fa donchs?

SIEDEL

Tot lo que volgueu. Els vespres a les nou
la treu de casa ab aquest temps y la fa anar a
captar, y no la deixa entrar si no li porta uns
quants sous, y tot per poguersen anar a em-
borratjar. Y ahont voleu qu'en trovi de sous
la pobre criatura? Quasi be ha hagut de passar
totes les nits al ras... perque quan ha tornat
ab les mans buides... si la gent s'hi ha hagut
de posar, dels plors y crits que feya, pobris-
sona!

GOTTWALD

Mentres va tenir sa mare, ella al menys
l'amparava!

BERGER

El faré agafar desseguida; ja fa molt temps
que li tinch el dit al ull com borratxo peri-
llós. Veyam, filleta mirem.

HANNELE (*suplicant*)

Ah, jo us ho demano, jo us ho demano!

SIEDEL

No'n sortireu pas de ferla parlar.

GOTTWALD (*ab dolcesa*)

Hannele!

HANNELE

Sí.

GOTTWALD

Me coneixes?

HANNELE

Si.

GOTTWALD

Quí soch?

HANNELE

El senyor mestre.

GOTTWALD

Be, som amichs, oy? A mi ja m'ho pots dir...
Has anat al estany de cal ferrer; per qué no
t'has quedat a casa? Eh, per qué?

HANNELE

Tinch tanta por!

BERGER

Nosaltres eus n'anirem. Dígueho al senyor
mestre tot sol.

HANNELE (*tímida y misteriosament*)

He sentit unes veus que'm cridaven.

GOTTWALD

Quí't cridava?

HANNELE

Nostre Senyor.

GOTTWALD

Y d'ahont t'ha cridat Nostre Senyor?

HANNELE

Desde l'aigua.

GOTTWALD

D'ahont?

HANNELE

D'allí'l fons de l'aigua.

BERGER

(*cambiant de pensament y posantse l'abric*)

Es precís fer venir e metge abans que tot.

Segurament encara deu ser a l'hostal de l'Espasa.

GOTTWALD

Jo he enviat a cercar les monges. Se l'ha de cuidar molt aquesta criatura.

BERGER

Vaig a avisar el metge. (*A Schmidt*) Envieu-me'l gendarme; l'espero a l'hostal de l'Espasa. Bona nit, senyor Gottwald, y jo'm cuidaré de ter agafar avuy mateix aquest mal'ànima d'en Mattern. (*Se'n va ab l'Schmidt. L'Hannele s'adorm*)

SIEDEL (*després d'una pausa*)

Ja's guardarà ell de ferlo agafar.

GOTTWALD

Y per qué?

SIEDEL

Be prou que se sab!... Quí es el pare d'aquesta criatura?

GOTTWALD

Be, tot això son veus sense fonament.

SIEDEL

Què dieu? abans ell se'n vantava.

GOTTWALD

Bahl s'inventen tantes histories; n'hi hagués la meitat de certes!... Al menys el doctor no trigués...

SIEDEL (*baixet*)

Me sembla que no se'n aixecarà pas. (*Entra'l doctor Wachler. Es un home de trenta a quaranta anys, d'aspecte reposat*)

DOCTOR

Bona nit.

GOTWALD

Bona nit, senyor doctor.

SIEDEL

(ajudant a treure l'abric al doctor)

Bona nit, senyor doctor.

DOCTOR

*(escalfantse les mans a l'estufa)*Voldria un llum. *(Se sent una orga y crits en la sala pròxima)* Semblen bojos.

SIEDEL

*(desde la porta que dona a la sala)*A veure si calleu una mica, si us plau!
(Para'l soroll. Siedel se'n va de la porta)

DOCTOR

Sou el senyor Gottwald?...

GOTWALD

Si, senyor.

DOCTOR

Sembla que s'ha volgut ofegar, no es veritat?

GOTWALD

Pobre criatura! No sabia que fer ja! *(Una curta pausa)*

DOCTOR

(acostantse al llit y mirant atentament a l'Hannele) Parla dormida?

HANNELE

Milers d'estrelles!... *(El doctor y'l mestre queden mirantsela. El clar de lluna, entrant per la finestra, ilumina las tres figures y'l llit)*

Me trenques els ossos. Oy! oy! quin mall!

DOCTOR

(desfent poch a poch el coll de la camisa de

l'Hannele) Deu tenir el cos fet una llàstima!

SIEDEL

Com sa mare quan la vàrem enterrar.

DOCTOR (*mirantla*)

Quína pena fa! quína pena fa!

HANNELE (*cambiant de tò*)

No vuy... no vuy entrar. . Tinch d'anar-men... a la casa de neu... de Sant Nicolau... Deixeume estar, pare, deixeu-me estar... Ah! quin baf! Altra vegada Paiguarent!... Escolta... quina rémor al bosch!... Aquest matí hi ha passat un temporal per la montanya... Si s'hi calés foch.. Si'l sastre no porta una pedra a la butxaca y la planxa a la mà, adeu pobre sastre, perque'l vent se l'endurà, per sobre la montanya... Escolta, escolta la tempesta!... Brrr! quin fret! Mareta, ja vinch. . Brrr! quin fret!... (*Entra Sor Marta*)

GOTTWALD

Bona nit, sor. (*Sor Marta, respón ab una inclinació de cap. Gottwald se li acosta y ella prepara totseguit lo necessari per curar a l'Hannele tot parlant baix ab Gottwald*)

HANNELE

Ahont es la mare? Al cel? Oh! tan lluny! tant lluny! (*Obre ls ulls y mira ab extranyesa per tot el seu voltant; se passa la mà pels ulls y diu ab veu tot just perceptible.*) Ahont soch jo?...

DOCTOR (*ajupit sobre'l llit*)

En bona companyia.

HANNELE

Tinch set.

DOCTOR

Aigua. (*Siedel que ha portat un altre llum*)

ra a cercar l'aigua) Qu'è't fa mal? (*Hannele mou el cap negativament*) Res? Vaja mirem, ja veus que nosaltres no't volem cap mal.

HANNELE

Que sou el senyor metge?

DOCTOR

Es clar.

HANNELE

Donchs... estich malalta?

DOCTOR

Una mica... no gaire.

HANNELE

Y'm voleu curar?

DOCTOR (*examinantla rapidament*)

Que'tfa mal aquí? y aquí?... Aquí?... aquí?... Perxò no m'has de mirar ab aquets ulls tant esparverats! No't faré cap mal jo. Veyam, te fa mal aquí? Y això?

GOTTWALD (*acostantse al llit*)

Respon al senyor doctor, Hannele.

HANNELE

(*ab efusió, suplicant, la veu tremolosa com a punt de plorar*) Ah! senyor Gottwald!

GOTTWALD

Vaja, escolta bé lo que't preguntarà el senyor doctor y responli, sents? (*Hannele fa que no ab el cap*) No ho vols! No? Per què?

HANNELE

Perque.. voldria anar ab la mare!

GOTTWALD

(*connogut, passa la mà pels cabells d'Hannele*)

Be, no hi pensis. (*Pausa. El doctor se redressa, respira y queda un moment pensatiu.*)

Sor Marta ha pres un llum y s'acosta al llit per iluminar a l'Hannele)

DOCTOR (*signant a la Sor*)

Voleu fer el favor, Sor Marta? (*S'acosten tots dos a la taula y li dona en veu baixa les instruccions pel tractament de la malalta. Gottwald agafa'l barret y s'espera un xich apartat, mirant alternativament a l'Hannele al doctor y Sor Marta*) Jo ja tornaré; us enviaré lo que's necessita. (*A Gottwald*) L'han agafat a l'hostal de l'Espasa?

SOR MARTA

Aixís m'ho han dit.

DOCTOR

(*posantse l'abric y dirigintse a Siedel*)

Veniu ab mi a la farmacia? (*El doctor y en Siedel saluden a Sor Marta y surten sense fer soroll*)

GOTTWALD (*ab ansietat*)

Què us sembla, doctor? (*surt ab els altres dos. Queda Sor Marta sola, prop l'Hannele. Posa llet en una tassa Mentrestant l'Hannele obra els ulls y la mira fixament*)

HANNELE

Que t'ha enviat Nostre Senyor?

SOR MARTA

Qué has dit?

HANNELE

Que si t'ha enviat Nostre Senyor?

SOR MARTA

Que ja no'm coneixes, Hannele? Que no ho veus que soch la Sor Marta. eh? No't recordes de quan ens veníes a veure? Sabs que resàvem

y cantaves ab nosaltres aquelles cançons tant boniques?

HANNELE

(alegremment fa signes afirmatius)

Ah! si; aquelles cançons tant boniques!

SOR MARTA

Donchs, veus, ara jo't cuidaré fins qu'estaràs ben bona.

HANNELE

No'm vuy curar.

SOR MARTA *(donantli la tassa de llet)*

El doctor ha dit que havies de pendre llet per curarte.

HANNELE *(refusant la tassa)*

No'm vuy curar.

SOR MARTA

No't vols curar? Vaja, donchs, esperemnos una mica y després te la beuraràs. Vina que t'arreglaré'ls cabells *(ho fa)*

HANNELE *(plorant mansament)*

No'm vuy curar.

SOR MARTA

Però, per qué no't vols curar?

HANNELE

M'agradaria tant... tant, anar al cell!

SOR MARTA

Nosaltres no ho podem disposar això; hem d'esperar que Nostre Senyor ens cridi. Però si't penedeixes de tots els pecats...

HANNELE *(fervorosament)*

Oh! si, Sor, me'n penedeixo!

SOR MARTA

Y si creus forsa en Nostre Senyor Jesucrist...

HANNELE

Si, si, hi crech.

SOR MARTA

Donchs estigues tranquila y espera confiada... Vaja, t'arreglaréls coixins y t'adormiràs.

HANNELE

No puch dormir.

SOR MARTA

Provaho una mica.

HANNELE

Sor Marta?

SOR MARTA

Què?

HANNELE

Sor Marta! Que's veritat que hi ha pecats... que hi ha pecats que no's poden perdonar?

SOR MARTA

Dorm, ara, dorm Hannele y estigues quieta.

HANNELE

Oh! diguèumho, Sor, diguèumho, jo us ho demano ab tot el cor.

SOR MARTA

Es clar; hi ha pecats que no's poden perdonar: els pecats contra l'Esperit Sant.

HANNELE

Si jo...

SOR MARTA

Què filla?

HANNELE

Si jo n'hagués fet un d'aquets!

SOR MARTA

Y ara! No més ne fan la gent dolenta d'aquets... La gent com Judes que va trahir a Nostre Senyor.

HANNELE

Però si jo... si jo n'hagués ..

SOR MARTA

Dorm.

HANNELE

Tinch massa por.

SOR MARTA

No tinguis por...

HANNELE

Però si jo n'hagués fet un...

SOR MARTA

Tu no n'has fet cap d'aquets.

HANNELE

(arrapantse esglayada a la Sor y ab els ulls fixos en un recó fosch de l'escena)

Ah! Sor! Sor!

SOR MARTA

No tinguis por.

HANNELE

Sor!

SOR MARTA

Què tens?

HANNELE

Va a entrar, no'l sentiu?

SOR MARTA

No sento res.

HANNELE

Es la seva veu. A fòra. Escolteu!

SOR MARTA

Però qui vols dir?

HANNELE

El pare! el pare!... Es allà!

SOR MARTA

Ahont?

HANNELE

Mireu.

SOR MARTA

Ahont?

HANNELE

Als peus del llit.

SOR MARTA

Y no! Si es uua capa y un barret. Ens emportarem aquestes cosotes y les donarem a l'avi Pleschke. Ara't portaré aigua per posarte uns draps mullats. Vols quedarte una estoneta tota sota? Però, ah! tens de ser ben bona, ben bona minyona y estarte ben quieta al llit, eh?

HANNELE

Ah! que tonta soch! No més era una capa, si? y un barret?

SOR MARTA

Es clar, no més. Ben bona minyona, eh? Torno desseguida. (*Surt y torna a entrar per pendre un llum*) Vaig a posar llum al corredor. (*ab tò bondadós y fent una afectuosa amenaça ab el dit*) Ben bona minyona! (*se'n va*)

(*L'escena queda complertament a les fosques y apareix als peus del llit de l'Hannele l'ombra d'en Mattern. Té la cara ab el desencaixament dels borratxos y ls cabells rojos, tots embullats Porta una gorra de soldat tota esquinsada. A la mà esquerra hi té les eines del seu ofici, y a la dreta hi du entortolligada una corretja y's queda com si anés a llensarse sobre*

l'Hannele per pegarli. L'ombra fa una claror pàlida que ilumina tot el voltant del llit de l'Hannele. L'Hannele, al adonarsen, se tapa els ulls ab les mans, esparverada, y's retors convulsivament pel llit y gemeja fonament)

L'OMRRA (*ab veu regollosa de ràbia*)

Ahont ets? Ahont has anat? Malehida criatura! Què has fet, eh? Ja t'ensenyaré jo! ja't faré sirgar jo, ja ho veuràs! Què'ls hi has dit a la gent? Que t'he pegat jo? eh, digues? Tu no ets filla meva y't podria llensar al carrer.. Au! aixecat y encén foch Vaja depressa! Te tinch per llàstima y encara voldries gandulellar! Au, depressa, fes lo que't dich; o sinó, maleitsiga, 't juro que t'haig de patejar fins... (*L'Hannele s'ha aixecat penosament ab els ulls aclucats; s'arrossega fins a l'estufa, obre la portella y cau rendida per la fadiga En aquest instant entra Sor Marta ab un llum y un pot d'aigua. Se desvaneix l'alucinació que feya visible en Mattern a l'Hannele. La Sor queda sobtada al veure l'Hannele estesa sobre la cendra del voltant de l'estufa*)

SOR MARTA (*fent un crit*)

Jesús, Deu meu! (*deixa ràpidament el llum y'l pot de l'aigua y corre cap a l'Hannele y l'aixeca. Compareixen alguns dels assilats atrets pel crit de la Sor*) He anat a buscar aigua y mentres he estat fòra s'ha llevat. Feume'l favor, Hedwing, ajudeume.

HANKE

Eh! Hete, eh! ves ab comte, no li fassis mal...

PLESCHKE

A mi'm sembla... 'm sembla .. que li han...
li han donat... li han donat... li han donat un
mal. Si... si, un mal, Sor.

TULPE

Oh, ja podria ser, ja, que l'haguessin em-
bruixada.

HANKE

Tot això acabarà malament, creyeume a
mi. (*Sor Marta y l'Edwing han tornat a l'Han-
nele al llit*)

SOR MARTA

Potser tingueu rahó, bon home, però feu-
me'l favor, us ho demano, de no donar tor-
ment a la pobreta.

HANKE

No li fa pas res ningú.

PLESCHKE (*a l'Hanke*)

Tu ets un... cap cigrany... si .. si, nn cap
cigrany... tu, y encara t'ho torno a dir... cap
cigrany... Les criatures ho saben... que... que'ls
malalts... s'han de deixar... s'han de deixar
tranquils...

HETE (*escarnintlo*)

S'han de deixar... s'han de deixar estar...
estar tranquils.

SOR MARTA

Feuho per caritat!...

TULPE

La Sor té rahó, anemsen.

HANKE

Ens en anirem quan voldrem.

HETE

Potser si que'ns en haurem d'anar a dormir a la pallissa!

PLESCHKE

No cal que xerris... que xerris tu... Be prou... be prou sabs... be prou sabs ahont anar... anar a dormir tu... (*se'n van*)

HANNELE (*obre'ls ulls ansiosament*)

Ja... se'n ha anat?

SOR MARTA

Si, tots son fóra. Que t'ha fet por alguna cosa?

HANNELE (*ansiosament*)

Ja se'n ha anat el pare?

SOR MARTA

Però si no era pas aquí.

HANNELE

Si, Sor, si.

SOR MARTA

Ho has somiat!

HANNELE

(*sospirant profundament y pregant*)

Ay! bon Jesús! dol's Jesús! bon Jesuset del meu cor! emportéusemen, oh! emportéusemen, emportéusemen! (*cambiant de tò ràpidament*).

Oh! Jesús, únich consol
tingueume al vostre costat!

Oh! Jesús, únich consol
preneume ben aviat!

N'estich segura. Sor...

SOR MARTA

De què, estàs segura?

HANNELE

Ell m'ho ha promés. que aniré al cel. Ell m'ho ha promés.

SOR MARTA

Hum!...

HANNELE

Sabeu qui?

SOR MARTA

Qui?

HANNELE

(misteriosament a Lorella de Sor Marta)

El senyor Gottwald.

SOR MARTA

Vaja. Hannele, ara dorm; ja sabs que ..

HANNELE

Oy qu'es maco. Sor. el senyor Gottwald? Veritat qu'es diu Enrich? Enrich! eh qu'es un nom ben bonich? *(ardentment)* Ah! estimat Enrich del meu cor! No ho sabeu, Sor? ens casarem tots dos, si, si, el senyor Gottwald y jo!

Quan ja varen ser casats

van anarsen abressats

a dormí en un llit de neu...

Es més maco el meu promés!... *(com en éxtasi)* Porta'l cap coronat de flors... Escolta... 'm crida. No'l sents?...

SOR MARTA

Dorm, Hannele, dorm. No't crida ningú.

HANNELE

Nostre Senyor... Escolta! escolta! encara'm crida: «Hannele!» Ara més: «Hannele vina ab mil...» El sento bé.

SOR MARTA

Sempre hem d'estar preparats per quan Nostre Senyor ens cridi. *(El clar de lluna)*

torna a il·luminar a l'Hannele. qui avensa el cap com per aspirar un dolç perfum)

HANNELE

Sor, no sentiu?

SOR MARTA

No, Hannele.

HANNELE

La flaire de les flors? (*En éxtasi de joia que va creixent*) Escolta: no sents? Què deu ser això? (*Se sent, llunyana, una música dolcíssima*) Potser seràn els àngels! No'ls sents?

SOR MARTA

Si, Hannele, ja'ls sento; però ara tens de posarte aixís. de costat, tens d'estarte quieta y sense dir res; dormir ben tranquil·la fins a demà'l matí.

HANNELE

Que també la sabeu la cansó?

SOR MARTA

Quina cansó?

HANNELE

«Dorm, infant, dorm».

SOR MARTA

Que vols que te la canti?

HANNELE

(*s'ageu tot amoixant la mà de la Sor*)

Si, si, cantèumela. maleta meva, cantèumela!

SOR MARTA

(*apaga'l llum s'ajup sobre'l llit y canta baixet, mentres se sent, llunyana l'orquesta*).

Dorm, infant, dorm
que mentres tu dorms, infant
un anyell va saltironant.

(Mentres va cantant queda complertament a les fosques. Una resplandor com de crepúscle va il·luminant l'escena. Un espectre pàlid, ab figura de dòna, s'ha assentat a la vora del llit. Va des calsa y té'l cos inclinat endavant apoyantse ab sos brassos nusos y magres sobre'l llit. Sos cabells blancs li pengen fins a tocar el llit. Son rostre extenuat expressa un profundíssim dolor. Encara que tingui'ls ulls aclucats y profundament ensorrats sembla que miri a l'Hannele. Parla ab veu uniforme, com en estat de sonambulisme. Abans de parlar mou els llavis com preparant lo que va a dir y com si hagués de fer un gran esforç per treure la veu del fons de tot de son pit. Va vestida miserablement y està magre y ab la cara plena d'arrugues y en conjunt fa l'aspecte d'una persona envellida abans d'hora)

L'ESPECTRE

Hannele!

HANNELE (ab els ulls aclucats)

Mare, mareta! ets tu?

L'ESPECTRE

Si. Jo he negat ab llàgrimes els peus del Senyor, y els he aixugat ab els meus cabells.

HANNELE

Me portes la bona nova?

L'ESPECTRE

Si.

HANNELE

Vens de lluny?

L'ESPECTRE

Tota la nit he caminat.

HANNELE

Mare, com ets?

L'ESPECTRE

Com les criatures de la terra.

HANNELE

En els llavis t'hi floreixen lliris, ta veu ressona...

L'ESPECTRE

No es pas una dolça harmonía.

HANNELE

Quina resplandor fas mare, y qu'ets hermosa!

L'ESPECTRE

Els àngels del cel ho son cent vegades més que jo.

HANNELE

Per què no ets tant hermosa com ells, tu?

L'ESPECTRE

Perque jo he sofert per tu.

HANNELE

Mareta meva, quédats ab mí!

L'ESPECTRE (*alsantse*)

Haig d'anar-me'n.

HANNELE

Es bonich allà ahont vas?

L'ESPECTRE

Son unes planes immenses, sense fí... a rancés del vent de la pluja y dels horatges... y que les guarda Deu.

HANNELE

Y pots reposar quan te canses?

L'ESPECTRE

Si.

HANNELE

Y quan tens gana, pots saciarla?

L'ESPECTRE

Per aplacarla tinch viandes y fruits. Per
 apagar la sed tinch vi daurat. (*va fonentse l'es-*
pectre).

HANNELE

Te'n vas, mare?

L'ESPECTRE

Deu me crida.

HANNELE

Y't crida fort, Deu?

L'ESPECTRE

Si.

HANNELE

Mare'l cor me crema.

L'ESPECTRE

Deu te'l refrescarà ab roses y lliris.

HANNELE

Voldrà deslliurar me, mare?

L'ESPECTRE

Coneixes aquesta flor que tinch a la mà?

HANNELE

Es...

L'ESPECTRE

(*la posa en les mans de l'Hannele*)

Guárdala com una denyora de Deu... Adeu.

HANNELE

Mareta meva, quedat ab mí!

L'ESPECTRE (*fonentse*)

D'aquí a una estona ja no'm veuràs, però
 després ja'm tornaràs a veure.

HANNELE

Tinch por!...

L'ESPECTRE (*anantse fonent més*)

Com el vent llença la neu de les montanyes, Deu llensarà de tu tots els torments.

HANNELE

No te'n vagis.

L'ESPECTRE

Les criatures del cel atravessen la nit com blaus llampechs... Dorm. (*La fosquetat es absoluta en l'habitació. Se senten puríssimes veus de noys que canten. La cambra, de promte, queda il·luminada per una claror verda y daurada y's veuen tres figures lluminoses d'àngels ab ales y corones de roses al cap. Canten com llegint en llargues bandes que aguanten ab les mans. Han desaparegut l'espectre de la mare y Sor Marta*)

HANNEL

(*obre'ls ulls y mira encisada els àngels y diu ab tó de sorpresa:*) Angels! (*Va augmentant sa sorpresa y sa alegria y diu, en cara no ben certa de lo que veu:*) Angels! (*Ab un gran crit de joia*) Angels! (*Lo que diuen els àngels va acompanyat de música. Pausa*)

SE CLOU LA CORTINA

SEGONA PART

Se sent la música abans d'obrirse la cortina y no para fins que l'Hannele obra'ls ulls. Tot està com abans de l'aparició dels àngels. Sor Marta seu al costat del llit de l'Hannele; encén el llum y l'Hannele obra'ls ulls, però com si encara tingués davant de sa vista la visió dels àngels, sa cara té una expressió de celestial beatitut. Mira a la Sor y quan l'ha reconeguda li comença a parlar ab alegre precipitació.

HANNELE

Sor, àngels!... Àngels, Sor Marta!... Que no ho sabeu qui ha estat aquí?...

SOR MARTA

Hum! Ja t'has despertat?

HANNELE

Eh! endevineuho! (*ab esclat d'alegria*) Àngels! Àngels! àngels de debó, àngels del cel, Sor Marta! Sabeu, uns àngels ab unes ales llargues!

SOR MARTA

Ah! vaja, que tens uns somnis ben bonichs!

HANNELE

Ay! se pensa que somnió! Y això què es, eh? Mireu. (*Fa com si volgués ensenyar una flor que tingués a la mà*)

SOR MARTA

Què hi tens a la mà?

HANNELE

Mira!

SOR MARTA

Eh?...

HANNELE

Té, mira...

SOR MARTA

Ah! si...

HANNELE

Oloro una mica.

SOR MARTA (*fa com si olorés una flor*)

Ay, si! quína olor que fa.

HANNELE

No us hi acosteu tant que's farà malbé.

SOR MARTA

Si que'm doldria. Quína flor es?

HANNELE

Una... No coneixes aquesta flor?

SOR MARTA

Ah, si.

HANNELE

No la veyeu?... Acosteu el llum, depressa, depressa.

SOR MARTA (*acostant un llum*)

Ah, si; si, ara la veig.

HANNELE

Veritat?

SOR MARTA

Me sembla que parles una mica massa. Ara haurem de callar una estoneta, sinó'l senyor doctor s'enfadaria. Ja'ns ha enviat la medecina y ara ens la pendrem, oy?

HANNELE

Ah, Sor, y quanta pena us doneu per mí! Però no ho sabeu lo que ha passat? Eh? Digueumho si ho sabeu. Quí me l'ha donada aquesta flor? Quí? digueumho. Per què serveix la clau del paradís?

SOR MARTA

Demà dematí m'ho contaràs tot. Aixís ja estaràs ben descansada, ben tranquil·la, ben aixerrida.

HANNELE

Però si ja n'estich de bona (*s'asseu al llit y posa'ls peus a terra*) Veyeu, Sor, com ja estich bona?

SOR MARTA

Veyam, Hannele, no fassis això, no t'aixequis pas.

HANNELE

(*s'alsa, aparta a Sor Marta y dona algun pas*)

No... deixeu-me... deixeu-me... que tinch d'anarmen. (*De sopte s'atura esparverada ab la mirada fixa en alguua cosa*) Ah, Jesús, Deu meu! (*Aquí comensa tota la part d'ensomni que no acaba fins pochs moments abans del final del acte. Mentrestant, una màgica claror ilumina l'escena, per donar l'ambient d'ensomni a l'acció. Les flgures se mouen, en mitg de la misteriosa claror del ambient, sense fer soroll, ni sentirse la remor dels passos, fora quan determinada-ment s'indiqui. La veu de l'Hannele pren un tò misteriós, com de sonambulisme. Se veu un àngel ab vestit y ales negres; es alt, ferm y hermos y porta una llarga espasa serpentejant, ab el puny cobert d'una glassa. Greument silenciós seu prop l'estufa y no aparta sa mirada tranquila però fixa, de l'Hannele. L'envolta una blanca claror fantàstica*).

HANNELE

Qui ets? (*l'àngel no respón*) Ets un àngel?

(no respón) Vens per mí? (no respón) Jo soch l'Hannele Mattern; vens per mí? (l'àngel no respón. *Sor Marta està dreta ab les mans ple-gades pietosament. Se'n va poch a poch*) Es que Deu t'ha llevat la paraula? (no respón) És Deu qui t'envia? (no respón) Vens com amich? Com enemich? (no respón) Amagues una espasa entre'ls plechs del teu vestit? (no respón) Brrr!... Tinch tret! De tes ales surt un vent que talla. Ton alé es com el gel. Les dents me peten de fret. Qui ets? (no respón. *L'Hannele en una transició ràpida, llensa un crit d'horror, y's gira com si hi hagués algú darrera d'ella*) Mara, mareta meva! (*entra un espectre vestit com Sor Martra, però mes jove y més hermosa y ab unes llargues ales blanques. L'Hannele corre a arraulirshi y li agafa les mans*) Mare, mare meva, aquí hi ha algú!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Ahont?

HANNELE

Allà! allà!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Per què tremoles aixís?

HANNELE

Tinch por.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

No tinguis por; jo estich ab tu.

HANNELE

Les dents me peten d'angunia; no hi puch fer mes. M'espanta.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

No, calmat, es ton amich.

HANNELE

Qui es, mare?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

No'l coneixes?

HANNELE

Qui es?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

L'àngel de la mort.

HANNELE

L'àngel de la mort! (*mira un moment quieta y respectuosa, a l'àngel negre*) Se me'n durà?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Sols ell pot obrirte la porta de salut,

HANNELE

Se'n du a tothom?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

A tothom.

HANNELE

Me faràs molt mal, àngel hermós?... No diu res! No'm respón res de lo que li pregunto, mare.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

La veu de Deu s'ha fet sentir en ton cor.

HANNELE

Tantes vegades que t'he cridat ab tota l'ànima, y ara tota tremolo.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Prepàret.

HANNELE

A morir?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Si.

HANNELE

(timidament després d'una pausa)

Y m'hi posaràn aixís, tota espellifada, a la caixa?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Deu te vestirà.

(Se treu del vestit una campaneta de plata, la fa sonar. Tot seguit entra, com totes les figures que apareixen, sense fer soroll, un sastre vellet y geperut, que porta als brassos unvestit de núvia, un vel, una corona, un parell de tapins de cristall a la mà. Camina a bots, balancejantse comicament. Fa una reverencia al àngel de la mort; a l'espectre de Sor Marta y finalment una de mes profunda a l'Hannele. La claror de l'escena va tornantse una més càlida.)

EL SASTRE

(fent moltes reverencies)

Damisela Joana-Catarina Mattern *(estus-sega com per aclarirse la veu)*. Vostre senyor pare, S. A. el senyor comte, s'ha dignat encomanarme un vestit de núvia.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

(Pren el vestit dels brassos del sastre y'l va posant a l'Hannele).

Vina, Hannele, jo't vestiré.

HANNELE *(coraljosa y alegre)*

Oh! y com cruix!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Es de seda blanca, Hannele.

HANNELE *(mirantse, encantada)*

La gent no se'n sabrà avenir de véurem tant hermosa dins la caixa.

EL SASTRE

Damisela Joana-Catarina Mattern... (*estussega*) Tothom no parla d'altre cosa en el poble. (*estussega*) Quin aconteixement com el de vostre mort, verge Joana!... (*estussega*). S. A. el senyor comte ha anat a casa el senyor batlle...

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

(*posant la corona a l'Hannele*)

Inclina'l cap, núvia del cel.

HANNELE

(*tota tremolosa d'infantil alegria*)

Voleu que us ho diga? Estich tota contenta de morir, Sor Marta... (*duptant de cop de que sigui Sor Marta*) De debó ets Sor Marta?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Si.

HANNELE

Sor Marta!... No, si ets la mare!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Si.

HANNELE

Ets totes dugues?

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Totes les criatures del cel no son més que una davant de Deu.

EL SASTRE

Ab el vostre permis, prímpcesa Joana. (*se li agenolla al davant, ab els tapins a la mà*) És el parell més xiquet que hi ha en tot l'imperi. Les Hedwig, les Agnés, les Lise, les Martha, les Hanneles Gretchen, totes tenen el peu massa gros. (*li posa'ls tapins*) Que be us van!

que be us van! Ja hem trobat la nuvia. Damsela Joaneta es la que te'l peu més petit! Si us cal res més, soch vostre servidor, soch vostre servidor! (*se'n va fent moltes reverencies*).

HANNELE

Estich neguitosa, mareta,

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Ara ja no't cal cap remey.

HANNELE

No.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Aviat estaràs més bona y fresca que'ls joganers peixets de la ribera.

HANNELE

Si. (*la claror s'ha tornat freda y sepulcral*).

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Vina, póset en ton llit de mort. (*agafa a l'Hannele per la mà y la porta poch a poch fins al llit, ahont l'Hannele s'hi ageu.*)

HANNELE

Al últim sabré lo qu'es la mort...

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Sí, ara ho sabràs.

HANNELE

(*ageguda y com si tingués una flor a les mans*)

Tinch una penyora.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Aprètala bé sobre'l teu pit.

HANNELE

(*l'ha represa altra vegada l'angoixa y mira tímidament cap allà ahont hi ha l'àngel de la mort*) Però es precis?...

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Es precis. (*se sent, lluny, una marxa fúnebre*

HANNELE (*escollant*)

Ara, mestre Sigfrid y'ls músichs toquen una marxa fúnebre. (*l'àngel de la mort s'aixeca*) Mira, s'aixeca. (*se sent la tempestat ab més furia. L'àngel, lent y imponent, se dirigeix cap a l'Hannele*). Ve cap a mí. Ah! Sor! mare meva! ja no't veig. Ahont ets? (*ab tò suplicant al àngel de la mort*) Cuita, àngel negre, esperit sense paraules. (*gemegant com sola un pes enorme*) Això m'ofega! això m'ofega!... com una llosa... (*l'àngel de la mort alsa lentament sa llarga espasa*) Vol... vol aterrarme! (*ab un crit de mortal engunia*) Socorreume, Sor, socorreume!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

(*Avensa solemnia, interposantse entre l'àngel de la mort y l'Hannele, coloca ses mans sobre'l cor de l'Hannele com protegintla y ab veu segura y plena, diu com si fos una benedicció*) Ell no pot aterrarte, perque jo imposito sobre teu les meves mans consagrades.

(*Desapareix l'àngel de la mort. Silenci. L'espectre de Sor Marta plega les mans y mira a l'Hannele somrient dolsament. Després s'agenolla y mou els llavis com si pregués. En la cambra hi regna un silenci solemne. Al lluny se sent encara la marxa fúnebre. Comensa a sentirse remor de passos, com de persones que s'acosten, poch a poch. Tot seguit apareix al llinard de la porta l'espectre del mestre, senyor Gothwald. La marxa fúnebre's va perdent. L'espectre del senyor Gottwald, va vestit de negre*

com per un enterro y porta a la mà un ramet de fresques companetes. Al entrar se treu respectuosament el barret de copa y un cop ha fet una petita reverencia, se gira cap a la porta y fa un gest imponent silenci. Darrera ell han entrat: aturantse prop la porta, els seus deixebles, nois y noies, vestits de les festes. Al veure'l gest del mestre tots callen y's queden quiets, no atrevint-se a passar de la porta. L'espectre del senyor Gottwald, s'acosta ceremoniosament a l'espectre de Sor Marta que encara està pregant)

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(ab veu dolça)

Bon dia, Sor.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Que Deu vos dó bon día, senyor Gottwald.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(Mirant a l'Hannele y movent dolorosament el cap). Pobreta Hannele!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Per què esteu tant trist, senyor Gottwald?

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Perque es morta.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

No'ns havem pas d'affligir per xo: la pau es ab ella; més aviat ens n'hauríem d'alegrar.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(sospirant)

Si, ditxosa ella. Héusela aquí fora d'angúnies y de penes.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

(Contemplant a l'Hannele) Qu'hermosa es! (L'Hannele queda un moment il·luminada per una suau claror lleugerament rosada)

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Si, hermosa... Ara! que ets morta ta gracia s'espandeix.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Perque era tant piedosa es que Deu l'ha feta tant bella!

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Si, era piedosa y bona. (*sospira profundament, obra son llibre de càntichs y se'l mira ab aire afligit*).

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

(*mirant també el llibre de càntichs*)

No'ns hem de deixar abatre per la desesperació, sinó soportar les penes ab valentia.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Ah! quin greu me sab!

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Qu'ella se'n hagi anat?

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

No; que s'hagin marcit aquestes flors.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Flors?

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Si; dugues violes que tenia aqui al llibre. Son els ulls morts de la pobreta Hannele.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Reviuràn més bells al cel.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Ah, Deu meu, quan durarà encara aquest trànsit per aquesta vall de llàgrimes! (*revifant-se tot de cop y regirant activament el llibre buscant els càntichs*) Veyam, m'ha semblat que

aquí li podríem cantar el choral que diu: «Ma confiança està en Jesús?»

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Si, es ben hermós aquest choral y l'Hannele era una criatura plena de fe. (*la claror va prenent tons mes excesos*).

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Y fora al cementiri, cantarem: «Oh, deixeu-me!» (*se gira y's dirigeix cap els deixebles y'ls diu*) Número 62, aquell que diu: «Oh, deixeu-me!» (*dona'l to ab veu baixa y va portant el compàs*) Oh! dei-xeu-me pu-jà'l cel! Oh! dei-xeu-me pu-jà'l cel! (*els nois l'han anat seguint ab veu baixa*) Ja aneu tots ben abrigats, fills meus? Entreu. Mireu per última vegada a la pobreta Hannele. (*tota la quitxalla's posa'l voltant del llit*) Mireu la mort com l'ha embellida! Anava vestida ab pellingots y ara, mireu, porta vestit de seda. Corria descalsa, y ara, mireu, porta hermoses sabatetes de cristall. Aviat anirà a viure en un castell d'or y podrà menjar capons rostits... Aquí menjava patates crues y s'hauria donat per ben ditxosa si sempre n'hagués tingut! Vosaltres li deyeu la primpcesa pedassos y ara no trigarà gaire a ser una princesa de debó. Aixís donchs, aquells de vosaltres que li tinguen de demanar perdó, per haverla ofesa en alguna cosa, que s'acostin y li demanin tot seguit, y sinó ella ho diria a Deu Nostre Senyor y'ls castigaria.

UN NOYET (*acostantshi una mica*)

Estimada primpcesa Hannele, no m'ho retregueu ni ho digueu a Nostre Senyor que jo us deya primpcesa pedassos.

TOTES LES CRIATURES

Ja'ns ne penedim!

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Vaja, la pobreta Hannele ja us haurà perdonat a tots. Aneu y espereume a fora.

L'ESPECTRE DE SOR MARTA

Veniu ab mi a l'altre sala y jo us diré lo que haveu de fer si voleu ser àngels, com aviat ho serà la pobreta Hannele. (*surt seguida de totes les criatures y tanca la porta*).

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(*sol y aprop de l'Hannele, li va posant als peus, les flors que ha dut, tot emocionat*).

Estimada Hannele, aquí't porto un pomet de belles flors. (*agenollantse y ab veu tremolosa*) No t'oblidis de mi en ta gloria. (*plora, apoyant el front en la roba de l'Hannele*) Se'm parteix el cor de veure com te'n vas! (*se sent burgit de veus. Gottwald s'alsa y extén un drap damunt de l'Hannele. Entren dugues velles vestides com per anar a enterro, portant un mocador en una mà y un llibre de càntichs de cantell groch. La claror s'ha tornat mès glacial*).

VELLA 1.ª (*mirant al seu voltant*)

Deurem ser les primeres.

VELLA 2.^a

No; el senyor mestre ja hi es.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

Bon dia.

VELLA 1.^a

Us deu haver afectat, senyor mestre? Una criatura tant bona, tant entenimentada!

VELLA 2.^a

Però es veritat lo que diu la gent?... Però es possible això?... Haverse matat ella mateixa?...

DONA 1.^a

(*que ja haurà entrat poch després de les altres. Totes les figures que van apareixent, entren un moment abans de parlar*) Seria un pecat contra l'Esperit Sant!

VELLA 2.^a

Un pecat mortal.

DONA 1.^a

Un pecat aixís, el senyor pastor, diu que Deu no'l perdona.

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

No sabeu lo que diu el Senyor? «Deixeu que vinguen a mí les criatures».

DONA 2.^a

Ah! heu vist quin temps! Els peus se glassen! Mentres el senyor pastor no fassi la cerimonia massa llarga!... Hi ha una cana de neu al cementiri.

DONA 3.ª (*avensant*)

Que diuen que'l senyor pastor no la vol enterrar? Li vol negar la terra sagrada.

PLESCHKE

Heu sentit... heu sentit lo que diuen?... Ha vingut... ha vingut un... un galàn senyor... que ha anat... que ha anat a cal pastor... un galàn senyor... a cal pastor... y ha dit... ha dit, que l'Hannele .. que l'Hannele era una santa... santa.

HANKE (*entrant tímidament*)

Y porten una caixa tota de vidre.

MOLTES VEUS

Una caixa de vidre! una caixa de vidre!

HANKE

Reina santíssima! y que'n deu valer de diners això!

MOLTES VEUS

Una caixa de vidre! una caixa de vidre!

SIEDEL

Encara's veuràn coses més maravelloses! Un àngel ha passat pel poble; un àngel alt com una pollancre, ho podeu ben creure. Y a l'estany de la forja se n'hi han assentat dos més, però aquests petits, petits com criatures. La petita Hannele es ben bé altra cosa qu'una captaire!

MOLTES VEUS

Es ben bé altra cosa que una captaire!—ha Y porten una caixa de vidre!—Y un àngel passat pel poble!

(Entren quatre nois vestits de blanch portant una caixa de vidre y la deixen prop l'Hannele. La caixa despedeix una misteriosa claror. Tots miren curiosos y estranyats la caixa, y ab veu baixa comenten la seva admiració),

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(aixeca un pany del drap que cobreix a l'Hannele) Si la voleu veure...

VELLA 1.^a

(Llucant ab curiositat cap a l'Hannele) Te'ls cabells d'or!

L'ESPECTRE DEL SR. GOTTWALD

(Treu el drap que cobreix a l'Hannele y aqueta apareix envolcallada d'una pàlida claror)

Y porta vestit de seda y sabatetes de cristall.
(*reculen tots com enlluernats fent exclamacions demostrant una gran admiració*).

MOLTES VEUS

Qu'es hermosa!... Qui es?... Qui es?... Es l'Hannele Mattern... Es l'Hannele Mattern?... Com pot ser?...

PLESCHKE

Aquesta criatura... es una... aquesta criatura... es una... es una santa. (*Els quatre nois colliquen ab molt de comte el cos de l'Hannele en la caixa de vidre*).

HANKE

Sembla que la van a enterrar...

VELLA 1.^a

La posaràn a l'iglesia...

VELLA 2.^a

Per mi encara no es morta... Veritat que sembla que respiri encara?...

PLESCHKE

Porteu... porteu una plometa... Poseuli una... una plometa... davant... davant... davant de la boca... per veure... veure si encara... per veure... si respira... si respira encara... si... porteu... (*li donen una plometa y la sosté un moment davant de la boca de l'Hannele*) No's belluga... no's belluga la... la ploma... Es... es morta... No hi té... no hi té pas... ni un... ni un alé... un alé de vida... al cos.

DONA 1.^a

Jo li dono'l meu ramet de romaní. (*el posa dintre la caixa*).

DONA 2.^a

Y jo la meva bosseta d'espígol.

DONA 3.^a

Y què s'es fet d'en Mattern?

VELLA 1.^a

Què s'es fet d'en Mattern?

VELLA 2.^a

Ah! Allà, a l'hostal!

VELLA 1.^a

De segur, y no deu saber res de lo que ha passat.

VELLA 2.^a

No sab pas res quan beu.

PLESCHKE

No haveu pas dit... pas dit... que hi ha... que hi ha un mort... un mort a la casa?

DONA 1.^a

Ja ho podria saber.

DONA 2.^a

Jo no vuy dir mal de ningú, no, això si que Deu me'n guard; però qui n té la culpa de que aquesta criatura s'hagi mort, tothom ho sab be prou.

SIEDEL

Ben cert; tot el poble, ho sab, tot. Té un nyanyo com el puny.

DONA 3.^a

El bestia, no hi torna pas creixe l'herba per allà ahont passa!

SIEDEL

Al tréureli la roba, nosaltres ho havem vist. Te un blau com la mà, això és lo que l'ha morta. (*la claror s'ha tornat més freda y grisa*).VELLA 1.^a

En Mattern, té aquesta mort sobre la seva consciencia. Ell es qui ho ha fet...

TOTS

(a l'hora y vivament, però en veu baixa)
Ell ne té la culpa.

VELLA 2.^a

Es un assessí!

TOTS

(ab rabia, però misteriosament)

Un assessí! un assessí! (se sent la veu rego-
llosa pel vi d'en Mattern. Ràpidament tot se
torna gris y ombriu)

LA VEU D'EN MATTERN

U-na tran-qui-la con-cien-cia es un dols coi-xí. (apareix a la porta y diu cridant) Malehida criatura! Ahont t'amagues? (tintinejant arrambat al pilar de la porta) Contaré fins a cinch, eh!... m'esperaré aquesta estona però... gens més: un-dos-tres-quatre, va... No'm fassis enrabiari te dich! Si t'haig de buscar, te juro que quan te trobi, mala bestia t'aixafo com una mona. (té un espant al adonarse de la gent que hi ha y que han restat absolutament muts) Que hi ha per aquí? (ningú respón) Per què heu vingut?... Qu'es el dimoni qui us ha fet venir, eh?... Au fora, depressal... (se riu d'ell mateix) Espereuvos una mica. Ja sé'l que son aquestes coses. No es pas res més... Tinch el cap una mica enterbolit, però vosaltres us voleu burlar de mi... (canta) U-na tran-qui-la con-cien-cia es un dols coi-xí. (esparverat) Encara sou aquí? (en un esclat de rabia y buscant alguna cosa per pegar) El que'm caigui a les mans... (ha entrat un home embolicat en una ample capa fosca. Te uns trenta anys. Porta

llarchs cabells negres. Son rostre pàlid te gran semblansa ab el del Sr. Gottwald. A la mà esquerra hi té un barret flexible d'amples ales. Va calsat ab sandalies. Ve cobert de pols y sembla molt jadigat. Posa suaument la mà en el bras de'n Mattern, interrompentlo. En Mattern se gira ab expressió feréstega. Una dolça claror envolta al extranger, qui's mira a n'en Mattern tranquilament, ab gravetat, cara a cara).

L'EXTRANGER (*humilment*)

Mattern, mestre Mattern, que Deu te beneheixi.

MATTERN

Com es que has vingut? Què vols?

L'EXTRANGER (*suplicant humilment*)

Els peus me sagnen de tan caminar. Dónem aigua per rentar mas llagues. Una calor abrusadora m'ha postrat. Dónem vi que'm refresqui. Desde la matinada que he comensat el camí que no he menjat res. Tinch gana.

MATTERN

Y què n'haig de fer jo? Quí't fa anar a fer el bagarro pels camins? Treballa, que també tinch de treballar jo.

L'EXTRANGER

Jo soch un treballador.

MATTERN

Un bagarro ets. Qui treballa no té d'anar a captar.

L'EXTRANGER

Soch un treballador que no cobra soldada.

MATTERN

Te dich qu'ets un bagarro.

L'EXTRANGER

(tímidament, ab aire sumís, però premiós)

Jo soch metge y potser m'hauràs de menester.

MATTERN

No estich pas malalt y no necessito cap metge.

L'EXTRANGER

(La veu tremolosa d'íntima emoció)

Mattern, mestre Mattern, reflexiona, asserènat. Tu no m'has de donar ni un got d'aigua y jo encara vuy curarte. Tu no m'has de donar ni un bossí de pà, jo vuy donarte la salut, això es tant cert com Deu vetlla per mí

MATTERN

Ves d'anarten y fer ton camí. Estich bo y res me fa mal; no haig de menester cap metge. M'èhtens?

L'EXTRANGER

Mestre Mattern, asserènat. Jo mateix vuy llensar damunt tos peus l'aigua llustral. Jo't daré el pa y'l vi. Y encara que't giressis contra mí, jo vuy curarte y salvarte, y això es tan cert com Deu vetlla per mi.

MATTERN

Ara veurem si te'n aniràs. Y si no sabs trobar el camí de la porta, ja te'l ensenyaré jo...

L'EXTRANGER *(exortantlo ab gravetat)*

Mestre Mattern, sabs que hi ha dins casa teva?

MATTERN

Qui no hi hauria de ser. Si, qui no hi hau-

ria de ser. No hi tens de fer res aquí; vésten.

L'EXTRANGER (*ab sencillesa*)

Ta filla està malalta.

MATTERN

No li calen pas metges per la malaltia que té; tot es droperia. Ja la sabré curar jo sol.

L'EXTRANGER (*solemnement*)

Mestre Mattern, jo vinch a tu com a missatger.

MATTERN

De qui ets missatger?

L'EXTRANGER

Soch enviat pel pare y torno al pare. Que n'has fet de la seva criatura?

MATTERN

Que per ventura haig de saber per hont se fica? Y que n'haig de fer de les seves criatures! Poch se n'ha cuidat fins ara.

L'EXTRANGER (*ab fermesa*)

Tens un mort a casa teva.

MATTERN

(*S'adona de la caixa ahont hi ha l'Hannele. Avença silenciós, terriblement contret fins aprop la caixa y's queda mirant el cos de l'Hannele, murmurant*) D'hont has tret aquets vestits tant bonichs? Qui t'ha comprat aquesta caixa de vidre? (*Els que fan el corteig fúnebre mormolen misteriosament, ab algún esclat d'ira de tant en tant. Molt sovint se sent pronunciar ab rabia la paraula «Assess!»*) Però si jo no t'he maltractat may. (*baixet y tremolant*) Jo t'he vestit, jo t'he mantingut. (*atrevidament a l'extranger*). Què vols de mí? Què'n tens de fer tu d'això?

L'EXTRANGER

Mestre Mattern, no tens de dirme res? (*els murmurs de la gent han anat creixent y ab més ràbia, y se senti més sovint les paraules «Assessí!» «Assessí!»*) No tens de penedirte de res? No l'has arrencada may de son dormir a la nit? No ha caigut com morta baix ton puny furiós?

MATTERN (*fora desi*)

Màtem donchs; màtem ara mateix. Si jo'n tinch la culpa de sa mort que un llamp se me'n duga! (*se veu una lleugera claror blavosa y tot seguit se sent l'esclat d'un tró*),

TOTS (*alhora*)

Tempestat!—Al cor de l'hivern!—Està malehit!—L'assessí està malehit!

L'EXTRANGER

(*ab bondat y ab veu apremiosa*)

Encara no tens de dirme res, res, Mattern?

MATTERN

Qui be estima sos fills els fa plorar. Jo no li he fet més que be a aquesta criatura. Jo tenia'l dret de castigarla quan feya alguna cosa mal feta.

LES DONES (*acostantse cap a ell*)

Assessil! assessil! assessil! assessil!

MATTERN

Mentia a tothora, m'enganyava d'un cap de dia a l'altre y'm robava tot lo que podia.

L'EXTRANGER

Es veritat això, Mattern?

MATTERN

Que Deu me perdoni... (*En aquest instant apareix entre les mans de l'Hannele una flor*)

Iluminosa de reflexe, d'un vert groguench. Mestre Mattern s'atura com quedant sense sentits y tremolant de cap a peus al veure l'aparició)

L'EXTRANGER

Tu ments, Mattern.

TOTS

(parlant a l'hora y ab gran agitació)
Un miracle! un miracle!...

PLESCHKE

Es una... es una santa... Ell s'ha perdut... s'ha perdut... l'ànima... y'l cos... l'ànima y'l cos!...

MATTERN *(ab un crit feréstech)*

Vaig a penjar-me! *(se'n va corrents, aguantantse'l cap ab les mans)*

L'EXTRANGER

(va fins la caixa y's gira cap a la gent y'ls diu:)

No temeu res. *(Tots reculen plens de respecte davant de la figura que'ls dirigeix la paraula ab una magestuosa grandesa. L'extranger s'inclina, agafa la mà de l'Hannele com per mirar si es morta y'ls diu ab molta dolcesa:)*
Aquesta criatura no es pas morta; està dormida *(ab fè fermissima y ab profund fervor)*.
Hannele Mattern, aixecat. *(Una claror d'un vert daurat ilumina l'espai; l'Hannele obre'ls ulls y s'aixeca donant la mà a l'extranger, però sens gosar mirarlo a la cara. Surt de la caixa y tot seguit s'agenolla davant d'ell. Tota la gent fuig, quedant sols l'Hannele y l'extranger. Cau la fosca capa de les espatlles de l'extranger y's queda ab una túnica blanca ab franges d'or)*
Hannele! *(ab penetrant dolcesa)*

HANNELE

(*encisada y inclinant el cap tant com pot*)
Aqui'm teniu.

L'EXTRANGER

Qui soch?

HANNELE

Tu.

L'EXTRANGER

Digues mon nom.

HANNELE

(*com en un sospir y tremolant tota*)

Sant! sant! sant!

L'EXTRANGER

Jo conech tots els teus dolors y totes tes penes.

HANNELE

Adorat! adorat!

L'EXTRANGER

Alsat.

HANNELE

Inmaculat es ton vestit. Estich tota confosa. (*Tremolant tota ella, l'Hannele prova d'aixecarse, però torna a caure de genolls com aclaparada per un pes immens de delícies infinites. Sanglotant profundament y ab la cara negada de llàgrimes, deixa anar son cap sobre'l pit del extranger*)

L'EXTRANGER

Ab aquestes llàgrimes jo purificaré ton ànima de tota la pols y de totes les penes d'aquest mon. Jo guiaré tes passes fins per sobre les estrelles de Deu. (*Mentres l'extranger amoixa suaument el cap de l'Hannele dient lo que segueix, se sent una música dolcíssima. Mentres parla, entra la Sor Marta d'ales d'àngel. Da-*

rrera d'ella apareixen figures d'àngels, de nois y noies que de prompt's queden tímidament al seu darrera, però que, passat un moment, se van decidint a avensar. Balansegen incensers y omplen l'habitació d'una catifa de flors.)

L'EXTRANGER

El cel es una ciutat única y maravellosa, ahont la pau y l'alegria hi regnen eternament! (*comensen a sentirse arpes; primer molt suauement, després ab so ple y vibrant*) Joyoses y festives repiquen les campanes en ses altes torres; de ses fonts d'argent ragen rius com la porpra; sostres d'or cobreixen palaus de marbre; pels blanchs carrers hi neixen flors, en els marlets de ses altes muralles verdes, daurades pel sol ixent, hi han corones de roses, y aixams de papellones s'ubriaguen ab son perfum. Dotze cignes més blanchs que la blancor de la neu, gonflen son bell plomatge y estenen el vol, com un corteig blanquíssim, en lo profón del cel, en mitg l'aire embaumat y tremolós pel repicament sagrat de les campanes. El corteig de festa volta eternament. Volegen al seu entorn llarchs tafetans verts, y son vol ressona pels aires com arpes al vent. Oviren Sió, els jardins y la mar y veuen com, donantse les mans, els benaventurats transiten per la ciutat santa. La mar treu de sa escuma, un vi com l'escarlata, en el que s'hi apleguen totes les clarors del cel. Y en aquella porpra que fa resplendents els cossos, s'hi enfonsen els cossos gloriosos dels humans. Y'ls homes surten de l'ona baptismal, pleus de joia y cantant l'himne triomfal, per-

que l'ona es la sanch de Jesús! la sanch pura y llustral! (*l'extranger se gira cap els àngels que han acabat sa tasca. Tots ells ab expressió de temerosa ditxa, s'acosten a ell y fan un semicercle al seu entorn y de l'Hannele*) Veniu infants del cel, dolces tortoretetes y ab fines teles emboliqueu aquest cos, aquest pobre cos que ha ressecat la febre y ha flagellat el fret. Poch a poch, que res fereixi sa carn adolorida! Emportéusela sota vostres ales maternals, més enllà de les prades hont a la pàlida claror de la lluna que vetlla, se gronxen les herbes endormiscades! Porteu-la fins al cel, fins al temple eternal ahont la suau frescor la farà revivre mes bella. (*un curt silenci*) Mostreuli els camps d'enceses roselles ahont els infants del cel, en l'or de les aubades, juguen ab globos d'or y hont el chor de totes les coses canta per sempre la gloria d'una albada eterna!

ELS ANGELS (*cantant a chor*)

Oh! dolsa germana, vina ab nosaltres
al paradís.
Alleluya!

Oh! dolsa germana, vina ab nosaltres
al paradís.
Alleluya!

(*Mentres els àngels canten l'escena va enfosquintse poch a poch. De mica en mica va perdentse'l chor dels àngels. Quan se torna a il·luminar, se veu la sala del alberch ab tot exactament igual que abans de la primera aparició. L'Hannele està sobre'l llit embolicada ab la mateixa roba que duya quan l'han entrada. El*

doctor Wachler inclinat sobre'l llit l'ausculta ab un estethoscop. Sor Marta li fa llum mirantsela ab ansietat. En aquest moment es quan deixa de sentirse del tot el chor dels àngels).

DOCTOR WACHLER (*redressantse*)

Teniu rahó, Sor.

SOR MARTA

Morta?

DOCTOR WACHLER (*ab aflicció*)

Morta!

SE CLOU LA CORTINA

Aquesta traducció va ser representada per primera vegada durant la temporada de 1905 a 1906 al Teatre Principal (Espectacles-Audicions Graner), baix el següent repartiment:

Hannele Mattern, senyoreta Baró; *Gottwald*, senyor Gimenez; *Sor Marta*, senyora Marsal; *Tulpe*, senyoreta Bozzo; *Hedwig*, senyoreta Ferrer; *Pleschke*, senyor Mantua; *Hanke*, senyor Galceràn; *Siedel*, senyor Nolla; *Barger*, senyor Olivar; *Schmidt*, Balot; *Doctor Wachler*, senyor Puiggarí; *Mattern*, senyor Capdevila; *L'espectre de la difunta mare de l'Hannele*, senyora Ferrer; *L'espectre d'una germana de la Caritat*, senyora Marsal; *Un sastre vell*, senyor Marinel·lo; *Un extranger*, senyor Gimenez; etc.

Els versos que canten els àngels al final de la Primera part d'aquesta obra, son els següents:

ANGEL PRIMER

Jamay suau el sol per tu ha lluhit,
ni may per tu les prades han florit.

ANGEL SEGON

L'espiga daurada que's gronxa en el camp
t'ha sigut negada per saciar ta fam.

ANGEL TERCER

Flor que petjaves ab ton peu desnú
espina crudel tornaves per tu.

(Pausa)

ANGEL PRIMER

Devallem del cel, vencent la foscó
a aconsolar ton ànima entristida;
te seràn doser de pura blancor
nostres ales al durte a nova vida.

ANGEL SEGON

Perfums que d'eterna primavera son promesa
s'exalen dels plechs de nostra roba immaculada;
en nostres llavis rosats floreix la rosa encesa
missatgera de l'eterna divinal albada.

ANGEL TERCER

Si mires nostres ulls, la ciutat santa
pel sol daurada hi veuràs al fons.
Nostre pas deixa estela flamejanta:
Camí segur del celestial sojorn!

Aquets versos varen suprimirse en les representacions d'aquesta obra, donades al Teatre Principal, y per això els publiquem al final de l'edició y no intercalats en el text, com correspondria.

ADVERTENCIES

En la pàgina 43, línia 24, diu: *Es... devent afegirshi: una primavera, la clau del paradís.*

En la pàgina 48, línia 12, s'hi ha comès la mateixa omisió: diu: *Una... y deu afegirshi també: primavera, la clau del paradís.*

En la pàgina 25, línia 16, diu: *una més pàlida,* y deu dir: *una mica més pàlida.*

En la pàgina 64, línia 20, diu: *una mona* y deu dir: *una mosca.*

Y en la pàgina 68, línia 32, deu dir: *condempni,* en lloch de: *perdoni.*

Les altres errades que puguin haverhi en aquesta edició, serán facilment esmenades pel bon criteri dels llegidors.

BIBLIOTECA "DE TOTS COLORS"

Pessetes

<i>La llàntia del odi</i> , tragedia en quatre actes, per Gabriele d'Annunzio. Traducció de Salvador Vilaregut.	2
<i>La fortuna boja</i> , comedia en quatre actes, per Joseph Morató.	2
<i>Papà ministre</i> , drama en tres actes, per Gerolamo Rovetta. Traducció de Narcis Oller.	2
<i>¡Por!</i> comedia en un acte, per Felix Duquesnel. Adaptació de Narcis Sicars y Salvadó	50
<i>Els mestres contistes</i> . Volum primer. (Ivan Tourgenieff, Hégésippe Moreau, Eça de Queiroz)	1
<i>La campana submergida</i> , rondalla escènica en cinch actes, per Gerhart Hauptmann. Traducció de Salvador Vilaregut	2
<i>Les ales de cera</i> , comedia en dos actes, per Manel Folch y Torres.	1 50
<i>Cor delator</i> , monòlech, per Edgar Poe. Narració extraordinaria adaptada a la escena per A. Albert Torrellas.	25
<i>Els pobres menestrals</i> , obra en tres actes, per Adrià Gual	2
<i>L'assumpció de Hannele Mattern</i> , drama d'ensomni en dos actes, per Gerhart Hauptmann.	1 50

Preu: 1'50 pta.